

Nr 305

Av herr Johansson i Lugnvik m. fl., om ökade möjligheter till särskild undervisning åt sjuka eller tillfälligt invaliderade elever vid folkskolor m. fl. läroanstalter.

Vid många folkskolor och läroverk är det ett allvarligt problem hur man skall kunna förhindra att sjuka eller tillfälligt invaliderade elever ohjälpligt halkar efter i undervisningen. Elever, som blir liggande på sjukhus eller i hemmen under en längre tid, får när de kommer tillbaka till skolan ett hårt arbete för att ta igen vad de andra har hunnit med, medan de själva varit borta därifrån, och i åtskilliga fall måste de finna sig i att gå om en klass. I den mån de har krafter nog skulle studier ge ett värdefullt avbrott i sjuktristessen. Det är också en psykologisk vinst att kontakten med skolan inte klippes av under sjukdomen.

Det är emellertid svårt för dem att utan handledning åstadkomma någorlunda effektiva studier. Därför är det nödvändigt att man ökar ut möjligheterna till särskild undervisning för skolornas sjuklingar. Det kan ske genom inrättandet av fasta lärartjänster vid större sjukhus och genom underlättande av lärares timtjänstgöring på sjukhus eller i det sjuka barnets hem.

I Kungl. Maj:ts kungörelse av den 9 december 1938 förordnas, att statsbidrag må utgå till avlöning åt lärare vid skola, som anordnas vid sjukvårdsanstalt eller barnhem för undervisning på folk- eller småskolestadiet. I enlighet med denna kungörelse utgår för närvarande sådant statsbidrag till ett antal anstalter och hem, av vilka så gott som samtliga är avsedda för vård av vanföra, tuberkulossjuka eller psykiskt efterblivna barn.

Det råder en viss oklarhet om i vilken mån kungörelsen öppnar en möjlighet för inrättandet av statsbidragsberättigade lärartjänster också vid andra former av sjukhus. Vi anser, att undervisning bör ordnas vid sjukhus, där antalet patienter i skolåldern genomsnittligt är tillräckligt högt. Att detta hittills inte har skett i någon nämnvärd omfattning kan dels bero på tveksamhet inför vem som skall stå för kostnaden, dels på en viss osäkerhet beträffande vem som bör ta initiativet, vederbörande skolstyrelse eller sjukhusets huvudman.

För särskild undervisning av sjuka barn i hemmen eller för mer tillfällig lärartjänstgöring vid sjukhus utgår inte något statsbidrag. Enbart i Stockholm undervisas emellertid varje år ca 300 sjuka folkskolebarn och staden anvisar årligen omkring 200 000 kronor för ändamålet. Dessa siffror visar det stora behov som finns av sådan särskild undervisning, men man måste räkna med att endast ett fåtal kommuner har tillräckliga eko-

nomiska resurser för att själva bekosta den. Folkskolestadgan ger dem knappast heller mer än en moralisk skyldighet att göra det. Inte heller kan man rimligtvis begära, att föräldrarna skall stå för de ganska dryga utgifterna.

Det vore också lämpligt med en översyn av bestämmelserna för bidrag till skolskjutsar, som gör det möjligt för tillfälligt invalidiserade barn att komma till skolan, även om de inte bor på sådant avstånd från skolan, att statsbidrag i vanlig ordning utgår för skolskjuts.

Problemet är i stort sett detsamma på läroverksstadiet. Inte heller här ger den nuvarande anslagsramen utrymme för timtjänstgöring på sjukhus eller i hem, trots att denna sparsamhet i längden är missriktad. Avbrott och försämring av studierna kostar också samhället pengar.

Med stöd av det som här anförts, hemställer vi,

att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär en översyn av gällande bestämmelser i syfte att öka möjligheterna att bereda särskild undervisning åt elever vid såväl folkskolor som läroverk och därmed jämförliga skolor, som på grund av hälsoskäl under en längre tid inte i vanlig ordning kan deltaga i undervisningen.

Stockholm den 26 januari 1955

Margit Vinge
Sigfr. Nordkvist

Folke Nihlfors
Ingrid Andrén

Fridolf Johansson
Lugnvik
Nils Nestrup
John R. Anderson
i Sundsvall